

Zitting 1976–1977

14 490

## **Wijziging van de regeling van de inkomstenbelasting en de loonbelasting met betrekking tot de buitengewone lasten met het oog op één-ouder-gezinnen**

Nr. 3

### **MEMORIE VAN TOELICHTING**

#### **Inhoudsopgaaf**

Inleiding

Voorzieningen buiten de fiscale sfeer

**De grondgedachte van de voorgestelde regeling**

**Nadere toelichting op de voorgestelde regeling**

- De aard van de als buitengewone last in aanmerking komende uitgaven
- De omvang van de als buitengewone last in aanmerking komende uitgaven
- Voor wie de voorgestelde regeling geldt

**De regeling van gezinshulp in één-ouder-gezinnen in relatie tot die van extra gezinshulp bij ziekte e.d.**

**Tijdstip van ingang**

**Budgettaire gevolgen**

## INLEIDING

Indien aan een gezin met jonge kinderen de moeder komt te overlijden is dit in de gezinshuishouding een ingrijpende gebeurtenis. De weduwnaar, in het bijzonder degene die zijn werk buitenshuis heeft, ziet zich gesteld voor onder meer het probleem van een gezinshulp wegens het ontbreken van de moeder. Veelal wordt dan door oudere kinderen, familieleden of bekenden hulp geboden, maar in de regel slechts tijdelijk. Daarnaast kan een beroep worden gedaan op de vanwege het Departement van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk gesubsidieerde instellingen voor gezinsverzorging. De hulp van deze instellingen is echter in wezen beperkt van opzet doordat zij niet verder gaat dan verstrekking van gezinsverzorgende hulp gedurende ongeveer acht uren op vijf werkdagen per week (met periodieke wisseling van de hulpverlenende personen). Maar ook deze hulp kan niet altijd worden geboden doordat het beschikbare personeelsbestand begrensd is. Een ander brengt mede dat er situaties zijn waarin geen of, gezien vanuit het standpunt van de weduwnaar, onvoldoende moeder-vervangende gezinshulp van de zijde van de gesubsidieerde instellingen kan worden verleend.

Het karakter van de te verlenen hulp, te weten overneming voor zoveel mogelijk van de moedertaak, vraagt – uiteraard afhankelijk van de leeftijd van de kinderen – veelal om een meer permanente voorziening in het personele vlak. Deze omstandigheid brengt mee dat een weduwnaar, indien mogelijk, overgaat tot het in dienst nemen van een permanente kracht voor de hulpverlening in de huishoudelijke sfeer doch in het bijzonder voor de verzorging en de opvoeding van zijn jonge kinderen. Zulk een hulp is veelal niet te verkrijgen dan ten koste van grote financiële opofferingen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in dit verband in het verleden vele malen is gesproken over de fiscale positie van weduwnaars met jonge kinderen die een huishoudelijke hulp hebben. Zo is in november 1970 in de met algemene stemmen door de Tweede Kamer aangevraagde motie van de heer Kieft c.s. er bij de Regering op aangedrongen van die fiscale positie een studie te maken en ter zake voorstellen te doen (zitting 1970–1971 – 10 790, nr. 38). Daarbij is er – terecht – op gewezen dat de positie van bedoelde weduwnaars niet los staat van die van andere zogenaamde één-ouder-gezinnen en van ongehuwden. Deze motie heeft ertoe geleid dat bij de herziening van de tariefstructuur met ingang van het jaar 1973 een bijzondere maatregel is getroffen voor buiten de gezinshuishouding werkzaam zijnde alleenstaande ouders (weduwnaars en weduwen, gescheiden mannen en vrouwen, ongehuwden) met jonge kinderen. Deze maatregel – bekend als de aftrek onvolledig gezin – houdt in een extra verhoging van de belastingvrije som voor de alleenstaande ouder die buitenshuis werkt en tevens kinderaftrek geniet voor een kind dat jonger is dan 16 jaar. De verhoging bedraagt voor het jaar 1977 f 2909 doch – zulks met het oog op gevallen waarin geen volledige werkkring wordt vervuld – niet meer dan een kwart van het bedrag van de arbeidsinkomsten (artikel 53, vierde lid, letter d, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 20, vierde lid, letter d, van de Wet op de loonbelasting 1964).

Bij dezelfde herziening van de tariefstructuur zijn de alleenstaanden met kinderen voor de tariefgroepindeling overgebracht van de groep der gehuwden naar die der oudere ongehuwden. Dit gaf de heer Van der Mei c.s. aanleiding tot indiening van een amendement waarbij een extra verhoging van de voor oudere ongehuwden voorgestelde belastingvrije som werd toegekend aan ongehuwden die kinderaftrek genieten (zitting 1972 – 11 879, nr. 21). Bij het Belastingplan 1974 (zitting 1973–1974 – 12 601) is deze extra verhoging op een zodanig niveau gebracht dat sindsdien de belastingvrije som voor ongehuwden met kinderen gelijk is aan die voor gehuwden met kinderen. Deze verhoging van de belastingvrije som voor alleenstaanden met kinderen – veelal aangeduid als de «saldo-aftrek voor de vrouw» – is geregeld in artikel 53, vierde lid, letter c, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en in artikel 20, vierde lid, letter c, van de Wet op de loonbelasting 1964. Voor het jaar 1977 bedraagt de saldo-aftrek f 1998.

De bestaande fiscale wetgeving kent nog een andere voorziening welke mede voor één-ouder-gezinnen van betekenis is. Zij betreft de kinderaftrek voor een extra kind, ook wel genoemd Scholtens-dochter. Aan weduwnaars en gescheiden mannen, doch ook aan weduwen, gescheiden vrouwen en ongehuwden die bij voorbeeld door ziekte of invaliditeit hun huishouden niet zelf kunnen verzorgen, wordt, ingeval een kind van 16 jaar of ouder doch jonger dan 27 jaar zijn voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels besteedt in het huishouden, voor dit kind enkelvoudige kinderaftrek verleend (artikel 56, tweede lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 22, tweede lid, van de Wet op loonbelasting 1964). In deze gevallen bestaat geen aanspraak op de zogenaamde aftrek onvolledig gezin. De kinderaftrek is tweevoudig indien het kind grotendeels op kosten van de ouder wordt onderhouden. De kinderbijslag loopt met de kinderaftrek in de pas, zodat in voorkomende gevallen enkele, dan wel dubbele kinderbijslag (belastingvrij) wordt genoten. Voor het jaar 1977 komt een en ander neer op de volgende bedragen (k.a. = kinderaftrek; k.b. = kinderbijslag):

#### A. Voor belastingplichtigen met KWL

indien reeds k.a. wordt genoten voor:	extra k.a. voor <b>1 kind</b>	extra k.b. voor <b>1 kind</b>	extra k.a. voor <b>2 kinderen</b>	extra k.b. voor <b>2 kinderen</b>
0 kinderen	f 965	f 658	f 1481	f 1887
1 kind	516	1229	1030	2458
2 kinderen	514	1229	514	2870
3 kinderen	—	1641	—	3282
		etc.		etc.

#### B. Voor belastingplichtigen zonder KWL

indien reeds k.a. wordt genoten voor:	extra k.a. voor <b>1 kind</b>	extra k.b. voor <b>1 kind</b>	extra k.a. voor <b>2 kinderen</b>	extra k.b. voor <b>2 kinderen</b>
0 kinderen	f 1624	f —	f 3316	f —
1 kind	1692	—	2206	1229
2 kinderen	514	1229	514	2870
3 kinderen	—	1641	—	3282
		etc.		etc.

De aangeduide drie voorzieningen – de aftrek onvolledig gezin, de saldo-aftrek voor de vrouw en de regeling van een Scholtens-dochter – moeten worden gezien als forfaitaire maatregelen met het oog op de kosten waarvoor de hierbedoelde belastingplichtigen kunnen komen te staan. De voorzieningen hebben niet de pretentie die werkelijke kosten te representeren. Als gevolg hiervan kunnen de werkelijke uitgaven de extra aftrekken in niet onaanzienlijke mate overtreffen. In de bij de behandeling van het Belastingplan 1975 met algemene stemmen aangenomen motie van de heer Vermaat c.s. (zitting 1974/1975, 13 102, nr. 22) werd in verband daarmee overwogen «dat in het huidige fiscale systeem onvoldoende rekening wordt gehouden met de extra kosten, waarvoor weduwnaars met jonge kinderen bij de verzorging van hun kinderen veelal worden geplaatst». Bij de Regering werd erop aangedrongen in deze en vergelijkbare gevallen een verruiming in het kader van de aftrek voor buitengewone lasten mogelijk te maken. Mede in verband met de vele werkzaamheden in de wetgevende sfeer was het de ondergetekende echter niet mogelijk in een vroeger stadium met een voorstel tot wetswijziging te komen.

Alvorens in te gaan op de aard en de inhoud van de voorgestelde regeling komt het de ondergetekende juist voor in het kort aan te geven welke voor-

zieningen er buiten de fiscale sfeer zijn. Immers het is duidelijk dat het probleem van gezinshulp, waarvoor weduwnaars e.a. met jonge kinderen staan, niet in de eerste plaats een fiscaal probleem is.

## **VOORZIENINGEN BUITEN DE FISCALE SFEER**

Wanneer een weduwnaar zelf iemand in dienst wil nemen voor de verzorging en de opvoeding van zijn jonge kinderen, gaat dit – zoal hulp kan worden verkregen – in vele gevallen zijn financiële mogelijkheden te boven. Doch ook de betaling van het verschuldigde ter zake van een gezinshulp van een instelling voor gezinsverzorging kon tot voor kort, met name in gevallen van enigszins langdurige hulpverlening, deze mogelijkheden te boven gaan. In beide situaties kon een beroep worden gedaan op de Algemene Bijstandswet (Wet van 13 juli 1963, Stb. 284) ter bestrijding van een deel of het geheel van de met de gezinshulp samenhangende kosten. Dit beroep op de Algemene Bijstandswet te zamen met dat wegens hulpverlening uit anderen hoofde aan gezinnen en wegens hulpverlening aan bejaarden leidde tot een stijging van de uitgaven krachtens die wet. Deze ontwikkeling van de bijstandsuitgaven heeft de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk aanleiding gegeven tot het doen verrichten van een studie over te nemen maatregelen om deze uitgaven te beheersen (Rijksbegroting voor het dienstjaar 1976, zitting 1975–1976 – 13 600, hoofdstuk XVI van CRM, nr. 2, blz. 60). Op basis van een door een interdepartementale werkgroep samengesteld rapport inzake de relatie tussen de gezinsverzorging en de Algemene Bijstandswet werd besloten «dat een systeem zou worden ontwikkeld waardoor een beroep op bijstand ten behoeve van de betaling van retributie voor hulpverlening door instellingen voor gezinsverzorging in het algemeen overbodig zou worden. Daarnaast werd besloten dat de voor rekening van de Bijstandswet betaalde niet-gesubsidieerde hulpverlening door particulieren in het vervolg via de instellingen voor gezinsverzorging zal worden verstrekt, waardoor ook op dit terrein aan de financiering op grond van de bijstand een einde zal komen» (13 600 XVI, nr. 27). Met andere woorden, de gezinsverzorging diende bereikbaar te worden gemaakt zonder dat een beroep nodig is op de Algemene Bijstandswet. Met ingang van 19 april 1976 is hiermede een begin gemaakt. Sinds deze datum wordt door de gesubsidieerde instellingen voor gezinsverzorging een landelijk uniform retributiesysteem gehanteerd ter bepaling van het aandeel van de ontvanger van gezinshulp in de kosten daarvan, welk systeem zodanig is opgebouwd dat een beroep op de Algemene Bijstandswet voor bijstand in de kosten van gezinsverzorging niet nodig is. Met ingang van 4 oktober 1976 is voor door particulieren gegeven niet-gesubsidieerde hulp – de zogenaamde ongeorganiseerde hulp – de bijstandsfinanciering voor nieuwe aanvragen om bijstand uitgesloten. Op een nog vast te stellen datum zullen de dan nog aanwezige, op 4 oktober 1976 reeds lopende gevallen van bijstandsverlening voor ongeorganiseerde hulp worden beëindigd en zullen deze hulpverleningsgevallen, voor zover zij daarvoor in aanmerking komen, worden overgenomen door de gesubsidieerde instellingen voor gezinsverzorging. Na uitvoering van deze fase van overheveling van ongeorganiseerde hulpverlening zijn dus twee wijzen van hulpverstrekking aan gezinnen van weduwnaars met jonge kinderen te onderscheiden, te weten:

- a. door instellingen voor gezinsverzorging;
- b. door particulieren (oudere kinderen, overige familieleden, derden).

## **DE GRONDGEDACHTEN VAN DE VOORGESTELDE REGELING**

Zoals hiervóór in de «inleiding» is vermeld, is hulpverlening van de zijde van de gesubsidieerde instellingen voor gezinsverzorging niet in alle gevallen voorhanden. Zo kan het voorkomen dat de instellingen geen hulp kun-

nen bieden vanwege gebrek aan personeel of omdat andere hulpzoekenden hogere prioriteit hebben. Kunnen de instellingen wel hulp bieden, dan is dit niet altijd mogelijk voor de periode gedurende welke weduwnaars de hulp wenselijk achten. Het is dan ook begrijpelijk dat weduwnaars zo mogelijk een permanente kracht – een huishoudster of een andere gezinshulp – inschakelen voor de hulpverlening in de huishoudelijke sfeer en voor de verzorging en opvoeding van hun jonge kinderen. Het kostenniveau van een gezinshulp in particuliere dienst en dat van een hulp in dienst van een instelling voor gezinsverzorging lopen voor de weduwnaar evenwel nog al sterk uiteen. Bij een particuliere hulp belopen de kosten aan salaris en sociale lasten op basis van het minimumloon reeds ongeveer f 23 800 per jaar, bij een gezinshulp van vorenbedoelde instelling bedraagt de te betalen retributie, afhankelijk van de grootte van het gezinsinkomen, nihil tot ten hoogste f 6500 per jaar. Het is duidelijk dat het kostenniveau van een particuliere gezinshulp het vele weduwnaars onmogelijk maakt uit hun inkomen de kosten van zulk een hulp te betalen. Soms er voor dit soort kosten een of andere voorziening. De ondergetekende denkt hierbij aan gevallen waarin een werknemer ter tegemoetkoming in deze kosten financiële hulp ontvangt uit een personeels- of ondersteuningsfonds. Verder wil hij niet onvermeld laten dat in de laatste jaren door echtgenoten in toenemende mate risicoverzekeringen op elkaars leven worden gesloten opdat, wanneer één van hen vroegtijdig mocht komen te overlijden, de ander een extra financiële steun in de rug heeft. Een voorziening in dit vlak neemt echter niet weg dat de duur van de hulpverlening en de hoogte van de kosten daarvan er oorzaak van zijn dat de uitkeringen uit deze verzekeringen veelal niet toereikend zijn.

Het maken van extra kosten komt echter niet alleen voor bij een weduwnaar die gezinshulp heeft. Ook in andere gevallen kunnen bij een weduwnaar extra kosten voorkomen welke niet zouden worden gemaakt bij in leven zijn van de echtgenote; te denken valt hierbij bij voorbeeld aan extra kosten wegens een werkster, bewassing, crèchekosten, buitenshuis eten e.d.

Zoals hiervóór is aangegeven kent de huidige fiscale wetgeving voor buitenshuis werkende weduwnaars met jonge kinderen twee voorzieningen in de sfeer van de belastingvrije sommen, te weten de saldo-aftrek voor de vrouw en de aftrek onvolledig gezin. Daarbij is het niet van belang of de weduwnaar geen of wel gezinshulp heeft en zo ja, of deze bij hem of bij een instelling voor gezinsverzorging in dienstbetrekking is. Wordt het huishouden van een weduwnaar verzorgd door één van zijn kinderen van 16 jaar of ouder dan heeft de weduwnaar recht op de saldo-aftrek voor de vrouw en geniet hij enkelvoudige of, indien het kind grotendeels door hem wordt onderhouden, tweevoudige kinder aftrek en kinderbijslag.

Bij vergelijking van de gevallen waarop de voorzieningen betrekking hebben, vallen de verschillen in kostenpatroon aanstonds op: geen of wel kosten voor gezinshulp en bij aanwezigheid daarvan kosten die wel of – in verband met subsidieverstrekking van overheidswege of een tegemoetkoming van de zijde van een personeelsfonds of dergelijke – ten dele voor rekening van de weduwnaar komen. Bij deze niveauverschillen in uitgaven rijst de vraag of de hierbedoelde voorzieningen wel in voldoende mate recht doen wedervaren aan de verschillen in draagkracht welke bij een bepaald inkomen optreden. De ondergetekende is tot de overtuiging gekomen dat deze vraag ontkennend kan worden beantwoord. Ampele overweging van de onderhavige problematiek heeft hem tot het oordeel gebracht dat het draagkrachtbeginsel dat aan de heffing van loon- en inkomstenbelasting ten grondslag ligt, te kort zou worden gedaan indien bij het heffen van deze belastingen geen rekening zou worden gehouden met die uitgaven welke een weduwnaar doet om zijn gezin op een aanvaardbaar verzorgings- en bestaansniveau bijeen te houden. Daarbij heeft hij mede laten wegen het feit dat de extra uitgaven van een weduwnaar een gevolg zijn van een onvrijwillige situatie, te weten de dood van zijn vrouw.

Dit oordeel leidt in eerste instantie tot een nadere beschouwing van de reeds thans voor bedoelde belastingplichtigen bestaande fiscale voorzieningen, zulks met het oog op de vraag of niet door verruiming daarvan – en dan met name van de aftrek onvolledig gezin – een oplossing kan worden gevonden. De ondergetekende meent dat dit niet het geval is. Deze voorzieningen moeten immers gelden zowel voor situaties waarin hoge extra kosten voor gezinshulp worden gemaakt, als voor situaties waarin relatief lage extra kosten voorkomen. Een dergelijke verruiming zou evenwel vanwege het forfaitaire karakter van de regeling ertoe leiden, dat deze voor de één te enen male onvoldoende en voor de ander beslist te ruim zouden zijn. Te meer nu de groep van personen die hoge extra kosten heeft betrekkelijk klein is, zou een algemeen geldende verruiming over haar doel heenschieten. Met name komt zulk een verruiming de ondergetekende niet noodzakelijk voor in die gevallen waarin door een weduwnaar zelf geen of relatief lage extra kosten voor gezinshulp worden gemaakt. Dus in het algemeen in situaties waarin geen hulpverlening plaatsvindt of in situaties waarin de hulpverlening geschiedt door bij voorbeeld oudere kinderen, familieleden of personen in dienst van instellingen voor gezinsverzorging. Weliswaar liggen aan de verlichtingen die uit bedoelde voorzieningen voortvloeien geen exacte draagkrachtvergelijkingen ten grondslag, doch deze voorzieningen kunnen worden geacht in voldoende mate te staan tegenover de extra kosten wegens een werkster, bewassing, crèchekosten e.d., alsook tegenover de extra kosten wegens een gezinshulp van een instelling voor gezinsverzorging. Wat deze laatste kosten betreft valt te bedenken dat de door zulk een instelling gehanteerde resttributieschalen zodanig worden vastgesteld dat naar de mening van de ondergetekende niet kan worden gezegd dat bij gebruikmaking van hulp van die instellingen het bestaande systeem van heffing van loonen inkomstenbelasting in onvoldoende mate zou zijn afgestemd op de draagkracht van een weduwnaar met jonge kinderen. Tevens dient hierbij in aanmerking te worden genomen dat ten gevolge van het ontbreken van de echtgenote sommige gezinsuitgaven vervallen of dalen.

Op grond van het vorenstaande is de ondergetekende dan ook met de indieners van de hiervóór vermelde motie van de heer Vermaat c.s. van oordeel dat in dezen de voorkeur moet worden gegeven aan een oplossing in de sfeer van de buitengewone lasten, waarbij de werkelijke kosten uitgangspunt zijn. De achterliggende gedachte van de regeling voor buitengewone lasten is immers, dat bij de belastingheffing rekening moet worden gehouden met bijzondere draagkrachtverminderende uitgaven waaraan de belastingplichtige zich in het algemeen niet kan onttrekken. Voor wat betreft de uitgaven van een weduwnaar met jonge kinderen voor gezinshulp valt er bovendien op te wijzen dat deze hun oorzaak vinden in een situatie welke, het is hiervóór al gezegd, voor hem een onvrijwillig karakter draagt. Voorts valt niet te ontkennen dat, in vergelijking tot het merendeel van de gezinnen met jonge kinderen van wie beide ouders in leven zijn, deze uitgaven zo hoog kunnen zijn dat deze voor een weduwnaar als buitengewoon zijn aan te merken.

De huidige in de artikelen 46 van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en 18 van de Wet op de loonbelasting 1964 opgenomen regeling voor buitengewone lasten kent een drietal categorieën van uitgaven, te weten uitgaven tot voorziening in het levensonderhoud van naaste verwanten (met uitzondering van kinderen dat deze hun kinderaftrek wordt genoten), uitgaven ter zake van ziekte enz., alsmede uitgaven ter zake van de opleiding of studie voor een beroep van de belastingplichtige. De vorenbedoelde uitgaven ter zake van in dienstbetrekking verrichte gezinshulp laten zich evenwel moeilijk onderbrengen in één van de bestaande categorieën. Daarom stelt de ondergetekende voor deze als een afzonderlijke categorie van buitengewone lasten toe te voegen aan de reeds bestaande drie categorieën van uitgaven onder invoering van een daarbij passende drempel.

In verband met de reeds bestaande fiscale voorzieningen staan voor de uitwerking van een regeling in de sfeer van de buitengewone lasten in be-

ginsel twee wegen open. Zo zou kunnen worden gedacht aan het laten vervallen van die voorzieningen in gevallen waarin een aftrek wegens buitengewone lasten mogelijk is. In de toelichting op de motie van de heer Vermaat c.s. toonde deze zich bereid de verhogingen van de belastingvrije sommen te laten vallen voor een oplossing in de sfeer van de buitengewone lasten (Handelingen Tweede Kamer 28 november 1974, blz. 1622, rechterkolom). De andere weg is die waarbij de bestaande fiscale voorzieningen bestendig worden, doch waarbij met het bestaan ervan rekening wordt gehouden ter vaststelling van de omvang van het bedrag dat als buitengewone lasten in aanmerking komt. Dit kan geschieden door het bedrag waar beneden geen sprake is van een buitengewone last – de drempel – hoger te stellen dan het geval zou dienen te zijn zonder voortzetting van die voorzieningen. De ondergetekende heeft voor deze laatste weg gekozen. Hij heeft daarbij het volgende overwogen. Nu, zoals hiervóór is aangegeven, de bestaande fiscale maatregelen dienen te worden gehandhaafd voor situaties waarin geen hoge extra kosten worden gemaakt, zou het laten vervallen van deze maatregelen uitsluitend voor situaties waarin daarvan wel sprake is de overzichtelijkheid van de in de sfeer van de buitengewone lasten te treffen regeling niet ten goede komen. Bovendien is dit uit een oogpunt van uitvoering, zowel voor belastingplichtigen als voor de belastingdienst, niet aantrekkelijk. Voorts kan door het naast elkaar bestaan van de huidige regeling en een regeling in de sfeer van de buitengewone lasten deze laatste worden toegespitst op uitgaven voor gezinshulp. Daarbij is het, door inbouw van een drempel voor de aftrek als buitengewone last, tevens niet van betekenis of in een jaar die hulp wordt verricht uitsluitend door personen in dienstbetrekking van de belastingplichtige zelf dan wel bij voorbeeld eerst door personen in dienstbetrekking van een instelling voor gezinsverzorging en vervolgens door personen in rechtstreekse dienstbetrekking van de ouder.

In het vorenstaande is, zulks in verband met de concrete aanleiding tot het onderhavige wetsontwerp, alleen aandacht besteed aan de kosten van een gezinshulp bij weduwnaars met jonge kinderen. Er kunnen zich echter andere gevallen voordoen waarin situaties ontstaan welke met die van bedoelde weduwnaars min of meer vergelijkbaar zijn. Te denken valt daarbij aan die van gescheiden mannen, gescheiden vrouwen, weduwen en ongehuwden met jonge kinderen. Deze omstandigheid heeft de ondergetekende aanleiding gegeven de in dit wetsontwerp voorgestelde regeling niet uitsluitend betrekking te doen hebben op weduwnaars met jonge kinderen, doch mede op andere één-ouder-gezinnen.

De hiervoren ontwikkelde grondgedachte is uitgewerkt in de navolgende regeling: ongehuwden of duurzaam gescheiden levende belastingplichtigen kunnen uitgaven ter zake van een gezinshulp als buitengewone laste opvoeren voor zover deze uitgaven in een jaar meer bedragen dan 15% van het onzuivere inkomen – of in 1977 meer bedragen dan f 11 400 indien het onzuivere inkomen meer is dan f 76 000 –, met dien verstande dat de aftrek als buitengewone last ten hoogste bedraagt (voor 1977) f 22 800. De aftrek als buitengewone last is echter alleen mogelijk indien aan twee voorwaarden wordt voldaan, te weten:

- de belastingplichtige vormt een huishouden met ten minste één eigen of aangehuwd kind dan wel pleegkind dat bij het begin van het kalenderjaar jonger is dan 14 jaar, en
- de gezinshulp is doorgaans op meer dan twee dagen per week in dienstbetrekking werkzaam in het huishouden van de belastingplichtige.

De betekenis van de voorgestelde regeling kan aan de hand van de volgende voorbeelden worden geïllustreerd.

Het eerste voorbeeld ziet op het geval van een alleenstaande ouder met één kind, jonger dan veertien jaar, die een onzuiver inkomen heeft van onderscheidenlijk f 50 000, f 63 000 en f 76 000. De uitgaven ter zake van gezinshulp zijn gesteld op in totaal f 23 800. In de voorgestelde regeling levert dat voor voornoemde inkomensposities een aftrekbare buitengewone last op van respectievelijk f 16 300, f 14 350 en f 12 400.

**Huidige regeling (tarief 1977)**

<b>Onzuiver inkomen</b>	<b>50 000</b>	<b>63 000</b>	<b>76 000</b>
Verschuldigde belasting (tariefgroep 3 met kinderaftrek voor 1 kind)	12 586	19 522	27 192
Idem, rekening houdend met de saldo-aftrek voor de vrouw en de aftrek onvolledig gezin	<u>10 132</u>	<u>16 632</u>	<u>24 297</u>
Belastingvermindering volgens de huidige regeling	<b>2 454</b>	<b>2 890</b>	<b>2 895</b>
<b>Voorgestelde regeling (tarief 1977)</b>			
Verschuldigde belasting volgens de huidige regeling	10 132	16 632	24 297
<b>Verschuldigde belasting volgens de voorgestelde regeling</b>	<b>4 334</b>	<b>9 494</b>	<b>16 981</b>
Minder verschuldigde belasting ten opzichte van de huidige regeling	5 798	7 138	7 316
Minder verschuldigde premie AOW/AWW ten opzichte van de huidige regeling	<u>953<sup>1</sup></u>	<u>—</u>	<u>—</u>
Minder verschuldigd volgens de voorgestelde regeling	<b>6 751</b>	<b>7 138</b>	<b>7 316</b>
<b>Totaal minder verschuldigd (incl. de huidige regeling)</b>	<b>9 205</b>	<b>10 028</b>	<b>10 211</b>

<sup>1</sup> Door de aftrek wegens buitengewone lasten daalt het premie-inkomen beneden de premie-inkomensgrens en daalt de premie AOW/AWW van f 4617 tot f 3664.

Het tweede voorbeeld heeft betrekking op een belastingplichtige met een onzuiver inkomen van onderscheidenlijk f 30 000, f 40 000, f 50 000, f 63 000 en f 76 000. De uitgaven ter zake van gezinshulp zijn gesteld op een totaal van f 11 794, zijnde de werkgeverslasten voor een gezinshulp die het minimumloon verdient en op vijf halve dagen per week in het gezin van de alleenstaande ouder werkzaam is. In de voorgestelde regeling levert deze werkgeverslast voor voornoemde inkomensposities een aftrekbare buitengewone last op van respectievelijk f 7294, f 5794, f 4294, f 2344 en f 394.

**Huidige regeling (tarief 1977)**

<b>Onzuiver inkomen</b>	<b>30 000</b>	<b>40 000</b>	<b>50 000</b>	<b>63 000</b>	<b>76 000</b>
Verschuldigde belasting (tariefgroep 3 met kinderaftrek voor 1 kind)	4 750	7 997	12 586	19 522	27 192
Idem, rekening houdend met de saldo-aftrek voor de vrouw en de aftrek onvolledig gezin	<u>3 291</u>	<u>6 115</u>	<u>10 132</u>	<u>16 632</u>	<u>24 297</u>
Belastingvermindering volgens de huidige regeling	<b>1 459</b>	<b>1 882</b>	<b>2 454</b>	<b>2 890</b>	<b>2 895</b>



**Voorgestelde regeling (tarief 1977)**

Verschuldigde belasting volgens de huidige regeling	3 291	6 115	10 132	16 632	24 297
Verschuldigde belasting volgens de voorgestelde regeling	1 571	4 476	8 316	15 460	24 064
Minder verschuldigde belasting ten opzichte van de huidige regeling	1 720	1 639	1 816	1 172	233
Minder verschuldigde premie AOW/AWW ten opzichte van de huidige regeling	868 <sup>1</sup>	689 <sup>1</sup>	—	—	—
<b>Minder verschuldigd volgens de voorgestelde regeling</b>	<b>2 588</b>	<b>2 328</b>	<b>1 816</b>	<b>1 172</b>	<b>233</b>
<b>Totaal minder verschuldigd (incl. de huidige regeling)</b>	<b>4 047</b>	<b>4 210</b>	<b>4 270</b>	<b>4 062</b>	<b>3 128</b>

<sup>1</sup> Door de aftrek wegens buitengewone lasten daalt het premie-inkomen en dientengevolge de premie AOW/AWW van respectievelijk f 3224 en f 4413 tot f 2356 en f 3724.

**NADERE TOELICHTING OP DE VOORGESTELDE REGELING****De aard van de als buitengewone last in aanmerking komende uitgaven**

Hiervóór is vermeld dat naar het oordeel van de ondergetekende de voor de heffing van inkomsten- en loonbelasting reeds geldende voorzieningen voor één-ouder-gezinnen geen verruiming behoeven ter zake van de relatief lage extra kosten wegens een werkster, bewassing, crèchekosten, eten buitenshuis e.d. De in de voorgestelde regeling als buitengewone lasten aan te merken uitgaven kunnen dan ook worden beperkt tot de kosten van gezins-hulp. Bovendien zullen de hierbedoelde relatief lage extra kosten als regel niet, althans in mindere mate voorkomen bij aanwezigheid van een gezins-hulp.

Het karakter van de hulp – bij één-ouder-gezinnen veelal de vervanging van de moeder – vraagt, zoals hiervoor al is betoogd, om voorziening in het personele vlak welke van langere duur is. De voorgestelde regeling sluit hierbij aan in die zin, dat uitsluitend als buitengewone last in aanmerking komen uitgaven ter zake van een gezins-hulp die de werkzaamheden in dienstbetrekking verricht. Daarbij is het in beginsel niet van betekenis of de gezins-hulp in dienstbetrekking staat rechtstreeks tot het gezinshoofd, dan wel tot een instelling voor gezinsverzorging. In de praktijk zullen door het verschil in kostenniveau voor gezins-hulp en door de aangebrachte drempel voor de aftrek als regel slechts in aanmerking komen uitgaven ter zake van een tussen het gezinshoofd en de gezins-hulp rechtstreeks bestaande dienstbetrekking.

In gevallen evenwel waarin in een jaar uitgaven voor beide vormen van gezinshulp worden gedaan, komt het totaal van die uitgaven in beginsel voor aftrek in aanmerking. Hierbij valt bij voorbeeld te denken aan situaties waarin het gezinshoofd eerst is aangewezen op een gezinshulp van een instelling en er pas later in slaagt zelf een gezinshulp in dienst te nemen, of aan gevallen waarin tijdens ziekte e.d. van een particuliere gezinshulp tijdelijk een gezinshulp door een instelling voor gezinsverzorging ter beschikking wordt gesteld.

Naast de eis van het in dienstbetrekking werkzaam zijn als gezinshulp, is met het oog op het karakter van de hulpverlening de voorwaarde opgenomen dat de gezinshulp doorgaans op meer dan twee dagen per week in het huishouden van het één-ouder-gezin werkzaam is. De uitgaven ter zake van huispersoneel dat aldaar op minder dan drie dagen per week werkzaam is, zoals het geval kan zijn bij aanwezigheid van een werkster, vallen dus niet onder de voorgestelde regeling. De voorwaarde sluit aan bij het bepaalde in artikel 5 van de Wet op de loonbelasting 1964, ingevolge welk artikel voor de heffing van de loonbelasting – en via artikel 22, tweede lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 ook voor de heffing van de inkomstenbelasting – als dienstbetrekking niet wordt beschouwd «de arbeidsverhouding van de gene, die ten behoeve van de natuurlijke persoon tot wie hij in dienstbetrekking staat, uitsluitend of nagenoeg uitsluitend huiselijke of persoonlijke diensten in diens huishouding verricht en die diensten doorgaans op minder dan drie dagen per week verricht».

De uitgaven ter zake van gezinshulp omvatten alle daarop betrekking hebbende kosten, te weten bij rechtstreekse dienstbetrekking tot de belastingplichtige de werkgeverslasten voor een dergelijke hulp zoals het loon en premies ingevolge de sociale verzekeringswetten, alsmede bij in dienst zijn van een gezinsverzorgende instelling de retributies welke een belastingplichtige daarvoor moet betalen.

#### **De omvang van de als buitengewone last in aanmerking komende uitgaven**

Het draagkrachtbeginsel brengt met zich dat de voor de heffing van de inkomsten- en de loonbelasting als buitengewone last in aanmerking te nemen uitgaven voor de belastingplichtige in vergelijking tot andere belastingplichtigen buitengewoon moeten zijn. Dit betekent dat, evenals bij de andere categorieën van buitengewone lasten, een belastingplichtige alleen die uitgaven op zijn inkomen in mindering mag brengen die door overschrijding van een bepaalde grens als buitengewoon kunnen worden aangemerkt. In de voorliggende regeling is deze grens gesteld op vijftien percent van het onzuivere inkomen. De draagkrachtgedachte brengt immers mee dat ervoor moet worden gewaakt dat de alleenstaande ouder die de huishoudelijke taken alsmede de verzorging en de opvoeding van zijn jonge kinderen (gedeeltelijk) overlaat aan een gezinshulp, fiscaal niet in een voordeliger situatie komt te verkeren dan het ouderpaar met kinderen dat deze taken zelf ter hand neemt. Zoals hiervóór in het onderdeel «De grondgedachte van de voorgestelde regeling» is aangegeven, leidt het wegvallen van de partner immers ook tot zekere draagkrachtverhogende effecten. Te denken valt hierbij aan uitgaven voor de nu ontbrekende partner welke niet meer worden gedaan, zoals die voor kleding, voeding, ontspanning e.d. Uitgedrukt in een percentage van het onzuivere inkomen kunnen deze draagkrachtverhogende effecten worden gesteld op ten minste 8,3 percent, bij lagere inkomens oplopend tot ruim 13 percent. Deze percentages zijn berekend op grond van de te dezen representatief te achten uitkomsten van het onderzoek ingesteld door het Voorlichtingsinstituut voor het gezinsbudget te Den Haag, van september 1975, in opdracht van de Stichting Welzijnsbevordering Weduwen en Weduwnaars te Eelde. Voorts valt bij het verlenen van een aftrek in de sfeer van de buitengewone lasten rekening te houden met de reeds bestaande fiscale voorzieningen in de vorm van de saldo-aftrek voor de vrouw en de aftrek onvolledig gezin (de regeling van een Scholtens-dochter kan in dezen

buiten beschouwing blijven omdat de verzorging van het huishouden alsdan door haar en niet door een gezinshulp in dienstbetrekking geschiedt). Beide aftrekken bedragen voor 1977 f 4 907 in totaal of wel bijna 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> percent van de maximum-inkomensgrens voor de berekening van de als buitengewone last in aanmerking te nemen uitgaven ter zake van ziekte e.d. (artikel 46, eerste lid, letter b, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 18, eerste lid, letter b, van de Wet op de loonbelasting 1964). Op grond van het vorenstaande dient de grens waarboven eerst sprake is van buitengewone lasten ter zake van uitgaven voor gezinshulp naar de mening van de ondergetekende te worden gesteld op een bedrag, gelijk aan 15 percent van bedoelde inkomensgrens (het onzuivere inkomen met voor 1977 een maximum van f 76 000).

Anderzijds is de ondergetekende van oordeel dat een begrenzing dient te worden aangebracht met betrekking tot de hoogte van de in aftrek te brengen uitgaven voor gezinshulp. Hij acht zulks noodzakelijk ter voorkoming van een gebruik van de regeling waarvoor deze niet is bedoeld. Gedacht kan worden aan gevallen waarin sprake is van een niet op zakelijke gronden vastgesteld salaris. Voorts wordt gewezen op situaties waarin uitgaven ter zake van gezinshulp tot het normale bestedingspatroon van de huwelijkspartners behoorden; het overlijden van een van hen kan medebrengen dat die uitgaven onder de voorgestelde regeling gaan vallen. De regeling zou in zulke situaties over haar doel heenschieten indien de uitgaven – voor zover zij de hiervoren vermelde ondergrens te boven gaan – tot een ongelimiteerd bedrag als buitengewone last in aanmerking zouden kunnen worden genomen. Een aftrek wegens buitengewone last zonder bovengrens ligt – gelet op de aard van de regeling – in deze gevallen niet voor de hand. De uitgaven ter zake van een gezinshulp in dienst van een instelling voor gezinsverzorging bedragen, inclusief werkgeverslasten, voor zover de ondergetekende bekend is, in het algemeen niet meer dan f 34 000 per jaar. Na vermindering van dit bedrag met het niet als buitengewone last aftrekbare bedrag van maximaal f 11 400 (15% van f 76 000), resteert een bedrag van circa f 22 600. In verband hiermede stelt de ondergetekende voor de aftrek te beperken tot 30% van vorenbedoelde inkomensgrens of wel – voor 1977 – tot f 22 800.

Opgemerkt wordt dat door de koppeling van de percentages 15 en 30 aan bedoelde inkomensgrens vorenvermelde bedragen van f 11 400 en f 22 800 jaarlijks worden bijgesteld. De inkomensgrens wordt namelijk jaarlijks vervangen op grond van het bepaalde in de artikelen 46, zesde lid, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en 18, vijfde lid, van de Wet op de loonbelasting 1964 op basis van de ontwikkeling van de loongrens voor de Ziekenfondswet (Stb. 1964, 392).

Ten slotte zij er, mogelijk ten overvloede, nog op gewezen dat alleen uitgaven voor gezinshulp als buitengewone last in aanmerking komen welke betrekking hebben op de periode gedurende welke het gezinshoofd ongehuwd is of duurzaam gescheiden van zijn echtgenoot leeft.

### **Voor wie de voorgestelde regeling geldt**

De voorgestelde regeling is met name van betekenis voor weduwnaars met jonge kinderen. Zoals hiervóór reeds is aangegeven, is zij echter mede van toepassing op alle overige één-ouder-gezinnen, te weten gescheiden mannen en vrouwen, weduwen en ongehuwde vaders en moeders met jonge kinderen. Daarbij heeft de ondergetekende het volgende overwogen. Voor wat betreft een door zijn echtgenote verlaten man tot wiens huishouden één of meer jonge kinderen behoren, kan aangenomen dat deze in omstandigheden verkeert die vergelijkbaar zijn met die van een weduwnaar met één of meer jonge kinderen. Hoewel de behoefte aan een gezinshulp bij mannen met jonge kinderen meer aanwezig zal zijn dan bij vrouwen met jonge kinderen, vormt deze omstandigheid naar het oordeel van de ondergetekende geen reden de voorgestelde regeling te beperken tot mannen. Voor situaties waarin de vrouw geen of nagenoeg geen inkomen heeft of vóór de scheiding of vóór het overlijden van haar man in feite voor het ge-

zinsinkomen zorgde, kan zich echter de noodzaak voordoen dat zij zich inkomen verwerft door buitenshuis te werken. Een aftrek als buitengewone laat voor uitgaven ter zake van een gezinshulp kan in deze situaties soelaas bieden.

De voorgestelde maatregel geldt voor situaties waarin tot het huishouden van de belastingplichtige ten minste één eigen of aangehuwd kind of pleegkind behoort dat op de eerste januari van het jaar de leeftijd van veertien jaar nog niet heeft bereikt. Opgemerkt zij dat deze leeftijdsgrens afwijkt van die welke wordt gehanteerd voor de aftrek onvolledig gezin. Voor laatstbedoelde aftrek geldt dat het kind jonger dan 16 jaar moet zijn. Er zij op gewezen dat met betrekking tot laatstbedoelde leeftijdsgrens bij invoering van de aftrek onvolledig gezin is opgemerkt dat een lagere leeftijdsgrens op zich zelf beschouwd wellicht verantwoord zou zijn. Toch is destijds om redenen van eenvoud – het betreft hier een maatregel in de tariefsfeer – dezelfde grens aangehouden als ook geldt voor de aanspraak op kinderaftrek (Tariefstructuur, zitting 1972 – 11 879, memorie van antwoord, blz. 5, linker kolom). De ondergetekende heeft voor de thans voorgestelde maatregel een leeftijdsgrens van 14 jaar gekozen. Aangenomen kan immers worden dat naarmate kinderen ouder en zelfstandiger worden, een beroep op een gezinshulp minder noodzakelijk wordt. De leeftijdsgrens van 14 jaar bewerkstelligt dat de aftrek in elk geval kan worden verleend zolang het jongste kind de basisschool bezoekt.

Een tweede verschilpunt met de eisen gesteld aan de aftrek onvolledig gezin is, dat in de voorgestelde regeling niet de voorwaarde is opgenomen dat de belastingplichtige zijn werkzaamheden buiten zijn huishouden heeft. De ondergetekende heeft hierbij overwogen dat het aanstellen van een gezinshulp in een één-ouder-gezin weliswaar als regel verband houdt met de omstandigheid dat de ouder buitenshuis werkzaam is, doch dat de voorgestelde regeling ook van betekenis zou zijn in situaties waarin dat niet het geval is. Als voorbeeld noemt de ondergetekende de situatie waarin een echtpaar, waarvan de man gepensioneerd is, een kind als pleegkind in het gezin heeft opgenomen. Bij overlijden van de echtgenote kan de man juist met het oog op de verzorging van het kind – dat voor de toepassing van de regeling jonger dan 14 jaar moet zijn – een gezinshulp moeten aanstellen. Het komt hem dan ook niet noodzakelijk voor de regeling te beperken tot situaties waarin de ouder buitenshuis werkzaam is.

### **De regeling van gezinshulp in één-ouder-gezinnen in relatie tot die van extra gezinshulp bij ziekte e.d.**

In de bestaande wetgeving worden in één geval uitgaven voor gezinshulp als buitengewone last aangemerkt, namelijk indien het gaat om uitgaven voor extra gezinshulp welke verband houden met ziekte, invaliditeit en bevalling (artikel 46, eerste en tweede lid, letters b, van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 en artikel 18, eerste en tweede lid, letters b, van de Wet op de loonbelasting 1964). Is in een gezin als gevolg van ziekte of invaliditeit van één der echtgenoten huishoudelijke hulp nodig, dan worden de daarmee verband houdende kosten voor de toepassing van deze bepalingen in *aanmerking genomen voor zover zij meer bedragen dan in een dergelijk gezin met gelijke financiële omstandigheden aan gezinshulp pleegt te worden uitgegeven.*

Bij de voorgestelde uitbreiding van de categorieën van buitengewone lasten zal het, naar het de ondergetekende voorkomt, in het algemeen niet moeilijk zijn de vraag te beantwoorden of de door een belastingplichtige gedane uitgaven voor gezinshulp te rekenen zijn tot de categorie van uitgaven ter zake van ziekte dan wel tot de in dit wetsvoorstel opgenomen nieuwe categorie van buitengewone lasten. Deze vraag doet zich immers alleen voor bij een één-ouder-gezin met tenminste één kind jonger dan 14 jaar. Bovendien zal het in deze situatie veelal aanstonds duidelijk zijn wat de aanleiding

vormt tot het inschakelen van een gezinshulp: ziekte of invaliditeit, dan wel het ontbreken in het gezin van de moeder of het buitenshuis gaan werken van de alleenstaande vrouw enz. Evenmin zal toepassing van de regeling moeilijkheden opleveren in gevallen waarin een alleenstaande ouder met jonge kinderen reeds een gezinshulp in dienst heeft en wegens ziekte of invaliditeit van de ouder of een van de kinderen kosten voor een tweede gezinshulp – al dan niet bij hem in dienst – maakt. Het is duidelijk dat de uitgaven voor deze extra gezinshulp in beginsel onder de categorie van buitengewone lasten ter zake van ziekte e.d. vallen.

Vorenbedoelde vraag tot welke categorie van buitengewone lasten de uitgaven ter zake van gezinshulp zijn te rekenen, kan zich ook voordoen indien een gezinshulp na het overlijden van één van de ouders werkzaam blijft in het gezin waarin de hulp reeds werkte in verband met ziekte of invaliditeit van één van hen. Betreft het overlijden de zieke of invalide ouder, dan heeft met dat overlijden de voortzetting van het dienstverband een andere aanleiding gekregen. Alsdan kan – anders dan tot dusverre – op grond van de voorgestelde regeling aftrek wegens buitengewone lasten ter zake van de kosten van gezinshulp worden geclaimd. Betreft vorenbedoeld overlijden de gezonde huwelijkspartner, dan zal op grond van de feitelijke omstandigheden moeten worden beoordeeld tot welke categorie van buitengewone lasten de kosten van gezinshulp na dat overlijden behoren. Daarbij kan de aanwezigheid van de gezinshulp vóór dat overlijden erop wijzen dat ook de voortzetting van de hulp in verband staat met de ziekte of invaliditeit van de overgebleven partner en dat de omstandigheid dat er jonge kinderen in het gezin zijn voor de voortzetting van het dienstverband niet van beslissende betekenis is.

In dit verband wordt nog het volgende opgemerkt. Met betrekking tot gevallen waarin ter zake van huishoudelijke hulp tijdens de ziekte of invaliditeit van één der echtgenoten aftrek wegens buitengewone lasten is verleend, is bij aanschrijving van 29 september 1970, nr. B70/19434 (BNB 1970/235), medegedeeld dat kan worden aangenomen dat de aan de huishoudelijke hulp verbonden kosten niet aanstonds bij het overlijden van die echtgenoot het karakter van uitgaven ter zake van ziekte of invaliditeit verliezen. Voor het geval na het overlijden de kosten geen uitgaven ter zake van ziekte of invaliditeit vormen zou de aftrek daarvan immers moeten worden geweigerd. Medegedeeld is dat ervan kan worden uitgegaan dat de kosten welke betrekking hebben op de maand van overlijden en de daaropvolgende drie maanden hun oorzaak nog in de ziekte of invaliditeit vinden. De ondergetekende heeft het voornemen na verheffing tot wet van de voorgestelde regeling mede te delen dat deze aanschrijving desgewenst toepassing kan blijven vinden in die gevallen waarin de toepassing van de voorgestelde regeling tot een geringere aftrek wegens buitengewone lasten mocht leiden.

### **TIJDSTIP VAN INGANG**

Voorgesteld wordt de regeling voor de heffing van de inkomstenbelasting reeds toepassing te doen vinden met ingang van het jaar 1977. Gelet op het tijdstip van indiening van het wetsvoorstel zou een ingangsdatum van 1 januari 1978 voor de hand hebben gelegen. Echter het feit dat de Tweede Kamer al in het najaar van 1974 de wens tot een regeling van deze aard te kennen gaf, alsook de omstandigheden van de groep personen voor wie zij zal gelden, geven de ondergetekende aanleiding voor te stellen de regeling een jaar eerder te doen ingaan. Voor de heffingspraktijk van de inkomstenbelasting zijn hiervan geen moeilijkheden te verwachten omdat de aangiftebiljetten inkomstenbelasting voor het jaar 1977 pas na afloop van het jaar aan belastingplichtigen worden uitgereikt. De ondergetekende gaat er hierbij vanuit dat mede door de medewerking van de leden van de beide Kamers der Staten-Generaal de wet tot stand zal komen vóór 1 oktober 1977, het tijdstip waarop met het drukken van de nieuwe aangiftebiljetten en de toelichtingen

daarop een aanvang wordt gemaakt. In de gevallen waarin voorlopige aanslagen over het jaar 1977 bij toepassing van de nieuwe regeling te hoog zijn, kunnen na aanvaarding van het onderhavige wetsvoorstel belanghebbenden een verzoek om vermindering van hun voorlopige aanslag indienen.

In verband met de heffingstechniek van de loonbelasting is het niet mogelijk ook voor deze belasting de regeling toepassing te doen vinden voor het jaar 1977. Daarom wordt voor de heffing van de loonbelasting voorgesteld de regeling te doen ingaan met ingang van het jaar 1978. Dit betekent niet dat werknemers met een inkomen beneden de aanslaggrens pas met ingang van 1978 van de nieuwe regeling gebruik kunnen maken. Zij kunnen immers voor 1977 door indiening van een T-biljet een aanslag in de inkomstenbelasting vragen, waarin met de voorziening wordt rekening gehouden.

### **BUDGETTAIRE GEVOLGEN**

De budgettaire gevolgen van invoering van de nieuwe categorie van buitengewone lasten zijn slechts globaal te ramen. Het aantal één-ouder-gezinnen dat een gezinshulp in dienst heeft, is de ondergetekende niet bekend. De budgettaire gevolgen van de voorgestelde maatregel zullen vermoedelijk in de orde van grootte van 5 mln. liggen.

De Staatssecretaris van Financiën,  
M. J. van Rooijen